

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Келіссөздер қақтығыстарды шешудің тәсілі ретінде

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.12.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/171707/

Келіссөздер – қақтығыстарды шешуде тиімді және бейбіт тәсілдердің бірі. Қақтығыстарды шешудің бұл әдісі көптеген салаларда – халықаралық қатынастарда, іскерлік ортада, отбасылық немесе жеке өмірде қолданылады. Бұл мақалада келіссөздердің негізгі ерекшеліктері, артықшылықтары, кезеңдері мен оларды жүргізу принциптері талқыланады.

Келіссөздер ұғымы және оның мәні

Келіссөздер – бұл екі немесе одан да көп тараптардың өзара пайдасы үшін келісімге келу үдерісі. Бұл процесс тиімді қарым-қатынас, өзара құрмет және ортақ мақсатқа жету негізінде құрылады.

Келіссөздердің негізгі мақсаты:

- қақтығысты реттеу;
- тараптар арасында өзара түсіністік орнату;
- ортақ шешімге келу.

Келіссөздердің қақтығыстарды шешудегі маңызы

Келіссөздер арқылы тараптар:

- Қақтығысты бейбіт жолмен шешу мүмкіндігіне ие болады.
- Өзара пайдаға негізделген шешімдер табады.
- Ұзақ мерзімді қатынастарды сақтау немесе жақсарту мүмкіндігін алады.

Келіссөздер әсіресе халықаралық қатынастарда маңызды рөл атқарады. Мысалы, бейбіт келісімдер соғыстар мен әскери қақтығыстардың алдын алады, экономикалық және саяси мәселелерді реттейді.

Келіссөздердің кезеңдері

1. Дайындық кезеңі:

- қақтығыстың себептерін түсіну;
- әр тараптың мүдделерін талдау;
- жиналатын мәліметтерді анықтау және стратегияны әзірлеу.

2. Келіссөздер жүргізу:

- қарым-қатынас орнату;
- әр тараптың көзқарасын тыңдау;
- ортақ шешім табуға бағытталған ұсыныстар жасау.

3. Шешім қабылдау:

- тараптар үшін тиімді шешімдерді таңдау;
- қол жеткізілген келісімді құжат жүзінде бекіту.

4. Шешімді жүзеге асыру:

- қабылданған шешімдерді нақтылау және іс жүзінде қолдану.

Келіссөздерді тиімді жүргізудің принциптері

1. Екі жақты сыйластық: тараптар бір-бірінің көзқарастарын құрметтеп, эмоцияларды бақылауда ұстауы қажет.
2. Ынтымақтастық: қарсыластықтан гөрі серіктестікке бағытталған тәсіл қолдану.
3. Нақты мақсат қою: әр тарап келіссөздер барысында өз мақсатын айқын көрсетуі тиіс.
4. Ақпаратты ашық жеткізу: түсініспеушіліктер мен кедергілерді болдырмау үшін ақпаратты толық әрі нақты ұсыну қажет.
5. Шығармашылық: стандартты шешімдерден тыс, креативті тәсілдерді қолдану.

Келіссөздердің артықшылықтары

- Қақтығыстарды бейбіт түрде шешеді.
- Барлық тараптарға тиімді шешім табуға мүмкіндік береді.
- Ұзақ мерзімді ынтымақтастыққа негіз болады.
- Қатынастарды нығайтады.

Келіссөздер арқылы қақтығыстарды шешудің мысалдары

1. Халықаралық деңгейде:

1991 жылғы Қазақстанның ядролық қарудан бас тарту шешімі халықаралық келіссөздер арқылы жүзеге асырылды. Бұл шешім әлемдік бейбітшілікке үлес қосты.

2. Іскерлік ортада:

Компаниялар арасындағы серіктестік қарым-қатынас келіссөздер арқылы қалыптасады.

3. Отбасылық өмірде:

Ерлі-зайыптылар арасындағы келіспеушіліктер диалог арқылы шешіледі.

Қорытынды

Келіссөздер – қақтығыстарды шешудің тиімді және өркениетті тәсілі. Олар тек даулы жағдайларды шешіп қана қоймай, қатынастарды нығайтып, ұзақ мерзімді ынтымақтастыққа жол ашады. Қазіргі қоғамда келіссөздердің маңыздылығы артып, оларды жүргізу шеберлігі жеке және кәсіби өмірдің маңызды бөлігіне айналууда.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті

Жетекші: Авсыдыкова Құралай

Әлеуметтану, Садақбаева Жанерке

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.